

DokumentID

[DokumentID]

Fastställt av

Jörgen Ryding, UHvåda

Skapat av

Tomas Löfgren, UHvådi

Dokumentdatum

2026-05-20

Version

2.0

Syftet med NVDB-rådet, upplägg och innehåll

Bakgrund

Regeringen uppdrog 1996 åt Vägverket (Trafikverket) att, som huvudman, påbörja uppbyggnaden av en nationell vägdatabas (NVDB) i nära samverkan med Lantmäteriet, dåvarande Svenska Kommunförbundet (Sveriges Kommuner och Landsting) och företrädare för skogsnäringen. Bland annat följande utgångspunkter skulle gälla för arbetet:

- Vägdatabasen bör betraktas som en av samhällets grunddatabaser. Innehållet i grunddatabasen ska efter samråd med dataproducenterna och användarna avgränsas till att avse basdata.
- En nationell vägdatabas bör i sin helhet vara i drift under år 1999.
- Ansvar för NVDB ska ges en tydlig placering i Vägverkets organisation. De viktigaste intressenterna ska kunna påverka verksamheten.
- Data från NVDB ska göras åtkomlig för användare, inklusive kommersiella aktörer för vidareförädling, enligt fastlagda prissättnings principer.
- De basdata som ingår i NVDB ska ha en garanterad och väl definierad kvalitet.
- För att undvika dubbelarbete och stimulera samverkan mellan olika registerproducenter och användare bör vägdatabasen i princip byggas upp och ajourhållas genom registrering vid källan. Befintliga vägdatabaser och producentresurser bör utnyttjas optimalt.
- I Vägverkets uppgift ingår att uppnå samverkan mellan berörda dataleverantörer. Härvid bör Vägverket sträva efter att träffa avtal om dataleveranser och ajourhållning. En utgångspunkt ska vara att detta ansvar så långt det är möjligt kopplas till respektive huvudmans verksamhet.

Arbetet skulle inledningsvis drivas som ett etableringsprojekt i nära samverkan med övriga huvudaktörer inom området, och därefter skulle en driftsorganisation för databasen läggas fast.

Etableringsprojektet avslutades 2001-12-31 och en drifts- och förvaltningsorganisation för den fortsatta verksamheten etablerades under hösten 2001 på dåvarande Vägverket (Trafikverket).

DokumentID
[DokumentID]

Version
2.0

Viktiga frågor genom åren har varit avtalsfrågor och att få igång produktion och arbetssätt (1998-2011).

Mellan 2003-2008 var det fokus på datainsamling på det kommunala och enskilda vägnätet, den så kallade forcerade datainsamlingen (FDI).

Mellan 2005-2015 fokuserades mycket arbete kring nytt arbetssätt för att få in trafikföreskrifter och cykelvägar.

2012 startades synkroniseringen av vägnätet mellan NVDB och GGD.

2014 skapades den första versionen av NVDB inriktningsdokument som beskriver de utmaningar och utvecklingsbehov man ser inom en treårsperiod.

2016 startade Lantmäteriet och Trafikverket ett utvecklingsarbete för att skapa en dataprodukt (Vägslag) för topografiska produkter samt småskaliga presentationer hos Lantmäteriet. Leveranserna från NVDB till Lantmäteriet automatiserades 2021 via API/tjänstegränssnitt.

2019 startade arbete med att möjliggöra för kommuner att genomföra en direktincheckning i NVDB, dvs man checkar in data utan manuell hantering på Trafikverket. Därefter har även Lantmäteriet och skogsbolag påbörjat direktincheckning.

2022 påbörjades ett stort arbete med att höja kvaliteten på Bärighet för att NVDB skulle överensstämma med Trafikförordningen som i kapitel 4, § 11 säger att en kommunal väg ska ha bärighetsklass 2 och den statliga vägen bärighetsklass 1 om det inte finns föreskrift inlagd i STFS.

Hösten 2023 påbörjades projektet Maskinläsbara trafikregler där Transportstyrelsen tillsammans med Trafikverket tittar på möjligheten att få till ett automatiserat dataflöde från den föreskrivande myndigheten via STFS till NVDB. Maskinläsbara trafikregler med data av god kvalitet ska finnas tillgängliga för det samlade svenska vägnätet.

Samverkansparternas egen användning av NVDB är mycket viktig. De kan starkt bidra till att uppnå målet med bred användning, inge förtroende och tyngd i marknadsföringen till övriga kunder och lyfta fram goda exempel.

Samverkansparterna fungerar som ambassadörer/informationsspridare.

Förkortningar

API - står för Application Programming Interface och är ett sätt för olika program eller system att kommunicera med varandra

FDI – Står för Forcerad Datainsamling och var ett begrepp som användes hos Trafikverket 2003-2008 vid initial datainsamling på kommunala och enskilda vägar

GGD – Data hos Lantmäteriet där GGD står för Grundläggande geografiska data

DokumentID
[DokumentID]

Version
2.0

NVDB – Nationell VägDataBas, databas hos Trafikverket som innehåller information om alla vägar i Sverige

STFS – Står för Svensk trafikföreskriftssamling. Det är ett nationellt register hos Transportstyrelsen där trafikföreskrifter publiceras.

NVDB-rådet

1998 bildades NVDB-rådet, som då enbart omfattade organisationer och myndigheter som representerade dataleverantörerna till NVDB. I nuvarande NVDB-rådet ingår representanter (samverkansparter) för Trafikverket, Lantmäteriet, Sveriges Kommuner och Landsting, tre kommuner (Nynäshamn, Sundsvall och Åstorp), Skogforsk, Sveaskog och Transportstyrelsen.

De kommunala representanterna sitter med under tre år och sedan bjuder man med en ny kommun, för att fler ska få möjligheten att delta.

NVDB-rådet har återkommande möten. Antalet möten och hur man träffas bestäms av parterna från år till år. Vid fysiska möten roteras ansvaret mellan organisationerna.

För att få en ökad delaktighet på mötena är målsättningen att ha ett roterande presentationsansvar och på det fysiska mötet fokusera mer på dialog. Fånga upp aktuella frågor, till exempel hur organisationerna i rådet använder NVDB-data men även övriga kunder.

Syfte med NVDB-rådet

Syftet med NVDB-rådet är att i samverkan hantera frågor som avser NVDB-verksamhetens inriktning och utveckling med fokus på att förse samhället med grundläggande data om det svenska vägnätet.

Rådet har tagit fram och förvaltar ett inriktningsdokument innehållande vad man ska satsa på inom NVDB-verksamheten under kommande 3-5 åren. Dokumentet uppdateras årligen.

NVDB-rådet ska även vid behov se över och besluta om nya dataprodukter, men även se över och besluta om avveckling av befintliga dataprodukter. Översynen sker systematiskt årsvis. Rådet ska vidare diskutera aktuella frågor kring dataförsörjning, tillhandahållande och förvaltning.

Enighet mellan parterna eftersträvas i alla frågor som behandlas. Uppnås inte detta äger Trafikverket som huvudman den slutliga beslutsrätten.